

U 47/2023 vp
Suojeluasiantuntija Anna Ikonen
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Talousvaliokunta 28.9.2023

U 47/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan unionin ja Euratomin irtisanoutumisesta energiaperuskirjasta tehdystä sopimuksesta

Luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua.

Energiaperuskirjasta tehty sopimus on merkittävä este EU:n energiaomavaraisuudelle sekä ilmastotavoitteille. Sen lisäksi ECT-sopimus ei ole linjassa EU-oikeuden eikä EU:n investointipolitiikan kanssa.

Kansalaisjärjestöt eri puolilla Eurooppaa ovat kampanjoineet energiaperuskirjasta irtisanoutumisen puolesta jo pitkään. Komission ehdottama yhtenäinen, koordinoitu irtautuminen yhdessä raukeamislausekkeen (nk. sunset clause) muokkaamisen kanssa on juridisesta näkökulmasta turvallisin vaihtoehto. Tätä vaihtoehtoa kannattavat kansainvälisen ja EU-oikeuden asiantuntijat kansalaisjärjestöjen tilaamassa [tutkimuksessa](#). Samoin toinen hiljattain julkaistu [tieteellinen julkaisu](#) päättyy pitämään EU:n ja sen jäsenmaiden koordinoitua irtautumista parhaana vaihtoehtona.

ECT-sopimuksen uudistukselta puuttuu poliittinen tuki. Euroopan parlamentti on hylännyt uudistuksen riittämättömänä ja kehottanut komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään koordinoitua vetäytymistä. Yli miljoona kansalaista on allekirjoittanut eroa koskevan [vetoomuksen](#), ja seitsemän EU:n jäsenvaltiota on jo päättänyt erota (Ranska, Saksa, Alankomaat, Puola, Espanja, Luxemburg ja Slovenia; Italia erosi jo vuonna 2016).

Kansalaisjärjestöjen koostamassa [vaihtoehtojen arvioinnissa](#) todetaan, että koordinoitulla irtisanoutumisella on useita etuja. Koordinoitu vetäytyminen yhdistettynä maiden väliseen sopimukseen, jolla selvennetään energiaperuskirjan soveltumattomuutta EU:n sisäisiin asioihin ja poistetaan raukeamislauseke, olisi suojaa kalliita ISDS-vaatimuksia (investor-state dispute settlement) vastaan. Tällä hetkellä yli 65 % energiaperuskirjan piirissä olevista ISDS-tapauksista on EU:n sisäisiä, ja ne [raukeaisivat](#) koordinoitua irtisanoutumisen myötä.

Jäsenmaiden koordinoitu irtisanoutuminen avaa myös mahdollisuuden EU:n ulkopuolisten maiden vetäytymiselle energiaperuskirjasta. Näitä maita ovat EU-ehdokasmaat sekä läheiset talouskumppanit Sveitsi ja Iso-Britannia. Koordinoitu irtisanoutuminen on myös vaihtoehto, jota Euroopan parlamentti kannattaa. Lisäksi se on suoraviivaisin vaihtoehto jäsenvaltioille ja EU-instituutioille, aiheuttaen kaikkien vähiten hallinnollista taakkaa.

Lisätietoja

- Anna Ikonen, suojeluasiantuntija, anna.ikonen@sll.fi, p. 044 491 4269

Suomen luonnonsuojeluliitto – Finnish Association for Nature Conservation

Itälahdenkatu 22 b A, FI-00210 Helsinki, Finland | tel. +358 9 228 081

www.sll.fi | toimisto@sll.fi